SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

KÄSKKIRI

03.11.2026 nr 120

Täienduskoolituse õppekava kinnitamine

Täiskasvanute koolituse seaduse § 9 lõike 2, Sotsiaalkaitseministri 30.01.2019 määruse nr 2 „Sotsiaalkindlustusameti põhimäärus" § 10 lõike 1 punkti 17 ning Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 25.06.2025 käskkirja nr 112 „Sotsiaalkindlustusameti täienduskoolitusasutuse õppekorralduse alused ja tegevuse kvaliteedi tagamise alused" lisa 1 punkti 1.5 alusel

Kinnitan Sotsiaalkindlustusameti täienduskoolituse „Töö lähisuhtevägivalda kogenud vanemaga perelepituse erijuhtumi protsessis" õppekava vastavalt lisale.

Käskkiri jõustub allakirjutamisest.

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Maripuu
peadirektor

<table>
<tr><td>Õppekava nimetus</td><td>Töö lähisuhtevägivalda kogenud vanemaga perelepituse erijuhtumi protsessis</td></tr>
<tr><td>Õppekavarühm</td><td>0923 Sotsiaaltöö ja nõustamine</td></tr>
<tr><td>Õppekava koostamise alus</td><td>- Riikliku perelepitusteenuse seadus https://www.riigiteataja.ee/akt/RPLS
- Määrus nr 67 „Perelepitaja koolitused“ https://www.riigiteataja.ee/akt/125082022001</td></tr>
<tr><td>Õppekeel</td><td>Eesti keel</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Õppe eesmärk</td><td>Koolituse lõpetanu oskab märgata lähisuhtevägivalla tunnuseid, vältida taasohvristamist ja juhtida perelepitusprotsessi osapoolte jaoks turvaliselt.</td></tr>
<tr><td>Sihtgrupp</td><td>Riikliku perelepitusteenuse osutajad, Sotsiaalkindlustusameti perelepitustiimi teenistujad</td></tr>
<tr><td>Osalemise eeldus</td><td>Läbitud 160 ak t perelepitaja baaskoolitust ja sooritatud eksam.</td></tr>
<tr><td>Õppe maht ja ülesehitus (akadeemilistes tundides)</td><td><table>
<tr><td>Õppe kogumaht akadeemilistes tundides:</td><td>60</td></tr>
<tr><td>sh kontaktõppemaht akadeemilistes tundides:</td><td>32</td></tr>
<tr><td>sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides:</td><td>0</td></tr>
<tr><td>sh iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:</td><td>28</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Õpiväljundid</td><td>Koolituse lõpuks õppija:
• oskab märgata ja toetada lähisuhtevägivalla ohvrit;
• mõistab trauma mõju, sh riski – ja kaitsetegureid;
• mõistab lähisuhtevägivalla mõju lapsele ja tema heaolule;
• eristab toetavad ja takistavad tegurid lähisuhtevägivalla kogemusega lapsega kontakti loomisel;
• tunneb ära kõrge riskiga lähisuhtevägivalla ohumärke ja selgitab lepitusprotsessi jätkamise/lõpetamise viise;
• kirjeldab abi saamise võimalusi ohvri toetamiseks riigi, KOV-i ja kolmanda sektori tasandil;
• analüüsib abistava tööga kaasnevaid psühhosotsiaalseid ohutegureid ja valib asjakohaseid vaimse vastupidavuse suurendamise võtteid.</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Sisukirjeldus</td><td>Tegemist on neljapäevase kohustusliku täienduskoolitusega, kuhu oodatakse kõiki Sotsiaalkindlustusametiga lepingulises suhtes olevaid riiklikke perelepitajaid ja perelepitustiimi teenistujaid. Koolitusel käsitletakse lähisuhtevägivalla spetsiifilisi ohutegureid, nende mõju lapsele ning avaldumise viise perelepituse erijuhtumi protsessis. Koolituse lõpetanu oskab märgata lähisuhtevägivalla tunnuseid, vältida taasohvristamist ja juhtida perelepitusprotsessi osapoolte jaoks turvaliselt.</td></tr>
<tr><td>Õpisündmuse teemad</td><td>Enne kontaktõppepäeval osalemist läbitakse e-kursus „Lähisuhtevägivalla juhtumite lahendamine”, mis käsitleb järgnevaid teemasid:
• Lähisuhtevägivald ja seonduvad mõisted
• Soopõhise ja lähisuhtevägivalla olemus ning mõju osalistele
• Vägivaldse käitumise ja lähisuhtevägivalla põhjused
• Lähisuhtevägivalla tüübid
• Toimepanija vägivaldse käitumise kujunemine
• Toimepanija taktikad võimu ja kontrolli saavutamiseks
• Lähisuhtevägivalla majanduslik, füüsiline ja biopsühhosotsiaalne mõju
• Lähisuhtevägivalla märkamine</td></tr>
</table>

	• Lähisuhtevägivalda reguleerivad õigusaktid • Traumakogemuse kujunemine • Trauma mõju, sh riski – ja kaitsetegurid ja kannatanu reaktsioonid • Traumateadlik kohtlemine • Enesehoid **I kontaktõppepäev** 8 akadeemilist tundi. • Sissejuhatus lähisuhtevägivalda ja lähisuhtevägivalla spetsiifika • Lahkuminekujärgne vägivald • Enesehoiu eripärad lähisuhtevägivalla juhtumitega töötamisel ja toimetulek psühhosotsiaalsete mõjudega • Enesehoiu tehnikad ja tööriistad, sh toimetulekustrateegiad ja toimetulekuvõtted. **II kontaktõppepäev** 8 akadeemilist tundi. • Lähisuhtevägivalla olukorrale reageerimine • Lähisuhtevägivalla riskihindamine, eesmärk ja läbiviimine • MARAC võrgustikutöö mudel • Võrgustikutöö tähtsus lähisuhtevägivalla juhtumites • Võimalused osapoolte toetamiseks KOV, riigi ja kolmanda sektori tasandil • Lähisuhtevägivald perelepituses • Perelepitaja riskihindamine **III kontaktõppepäev** 8 akadeemilist tundi. • Laps lähisuhtevägivallas • Lähisuhtevägivalla mõju lapsele • Lapse õigused ja heaolu lähisuhtevägivallas, sh lapse parimad huvid • Laps ja trauma • Laps kui kontrollivahend **IV kontaktõppepäev** 8 akadeemilist tundi. • Kontakti saavutamine lapsega • Lähisuhtevägivalla kogemusega lapsega suhtlemise eripärad • Lähisuhtevägivalla kogemusega lapse toetamine
Õppemeetodid	Loeng, arutelu, juhtumianalüüs, grupitöö
Õppekeskkonna kirjeldus	Kontaktõpe toimub õppetööks sobivatel pindadel, mis vastavad tervisekaitse nõuetele ning täiskasvanute koolituse seadusest ja asutuse sisekorra- ja kvaliteedinõuetest tulenevatele tingimustele. Ruumid on varustatud tänapäevaste tehniliste vahenditega. Ruumi suurus ja paigutus võimaldavad osalejatel vabalt liikuda ning vajadusel jaguneda gruppidesse ja teha praktilisi harjutusi, läheneda interaktiivselt. Osalejatel on endal õppevahenditena tagatud esmased kirjutusvahendid ja paber. Osalejatele on tagatud kohvipausid ja toitlustus. Koolituse asukoht on hea ühistranspordiühenduse ja parkimisvõimalustega. Enne kontaktõppepäeval osalemist läbitakse vastavate moodulite kaupa e-kursus „Lähisuhtevägivalla juhtumite lahendamine”, mis asub Digiriigi Akadeemias: https://digiriigiakadeemia.ee/course/section.php?id=176 Digiriigi Akadeemia veebikeskkonda sisenemiseks kasutab koolitusel osaleja isiklikku arvutit või nutiseadet (nt tahvelarvuti) ja turvalist autentimist (ID-kaart, Mobiil-ID või Smart-ID).

<table>
<tr><td></td><td>Koolitust puudutav info saadetakse osalejate e-posti teel hiljemalt nädal enne koolitust.</td></tr>
<tr><td>Iseseisev töö</td><td>• Digiriigi Akadeemia online keskkonnas www.digiriigiakadeemia.ee Sotsiaalkindlustusameti e-kursuse „Lähisuhtevägivalla juhtumite lahendamine” iseseisev läbimine.
• Enesereflesiooni ülesanne (2 akadeemilist tundi)</td></tr>
<tr><td>Õppematerjalide loend</td><td>Koolitajate ettevalmistatud koolitusmaterjalid ja e-kursuse õppematerjalid.</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Õppe lõpetamise tingimused, sh hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid</td><td>Koolituse lõpetamise tingimuseks on e-kursuse läbimine positiivsele tulemusele (vähemalt 80%) ja osalemine kontaktõppes 75% ulatuses. Õpiväljundid loetakse saavutatuks kui õppija läbis hindamise vastavalt hindamiskriteeriumitele.
<table>
<tr><th>Õpiväljund</th><th>Hindamismeetod</th><th>Hindamiskriteerium</th></tr>
<tr><td>Oskab märgata ja toetada lähisuhtevägivalla ohvrit.</td><td rowspan="2">Sotsiaalkindlustusameti e-kursus „Lähisuhtevägivalla juhtumite lahendamine“</td><td rowspan="2">E-kursuse lõputesti läbimine positiivsele tulemusele (vähemalt 80% õigeid vastuseid).</td></tr>
<tr><td>Mõistab trauma mõju, sh riski – ja kaitsetegureid</td></tr>
<tr><td>Mõistab lähisuhtevägivalla mõju lapsele ja tema heaolule</td><td>Rühmaarutelu</td><td>Õppija toob rühmaarutelus välja näiteid sellest kuidas ja millist mõju avaldab lähisuhtevägivalla kogemine lapsele</td></tr>
<tr><td>Eristab toetavad ja takistavad tegurid lähisuhtevägivalla kogemusega lapsega kontakti loomisel</td><td>Isikliku kogemuse refleksioon ja rühmaarutelu</td><td>Õppija reflekteerib isiklikku kogemust ja rühmaartueludes toob välja toetavad ja takistavad tegurid lapsega kontakti saavutamisel</td></tr>
<tr><td>Tunneb ära kõrge riskiga lähisuhtevägivalla ohumärke ja selgitab lepitusprotsessi jätkamise/lõpetamise viise</td><td>Enesereflesioon, rühmaarutelu</td><td>Õppija reflekteerib isiklikku kogemust ja rühmaarteludes kirjeldab kõrge riskiga lähisuhtevägivalla ohumärke ning sellest lähtuvalt nimetab sobiliku viisi perelepitusprotsessi jätkamiseks või lõpetamiseks</td></tr>
<tr><td>Kirjeldab abi saamise võimalusi ohvri toetamiseks riigi, KOV-i ja kolmanda sektori tasandil.</td><td>Arutelu rühmas</td><td>Õppija nimetab riigi, KOV ja kolmanda sektori abi andmise võimalusi ja toob näiteid kuidas ohvrile asjakohast infot jagada</td></tr>
<tr><td>Analüüsib abistava tööga kaasnevaid psühhosotsiaalseid ohutegureid ja valib asjakohaseid vaimse</td><td>Enesereflesioon</td><td>Õppija analüüsib oma töös või praktikas esinevad psühhosotsiaalseid ohutegureid.</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

	vastupidavuse suurendamise võtteid		Kirjeldab oma tugevusi ja arenguvajadusi vaimse vastupidavuse hoidmisel.
Õppe läbimisel väljastatav dokument (tunnistus või tõend)	Tunnistus, kui õppija saavutas kõik õppekava lõpetamiseks nõutud õpiväljundid. Tõend, kui õppija ei saavutanud õpiväljundeid kuid vastab koolituse lõpetamise tingimustele.		
Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- ja töökogemuse kirjeldus	Koolitajatel on kõrgharidus (magistrikraad või sellega võrdsustatud haridustase) sotsiaalteadustes või psühholoogias ning pikaajaline praktiline kogemus lastega töötamisel (sh traumakogemusega lastega ning lähisuhtevägivalla ohvritega töötamisel). Lisaks erialastele teadmistele on koolitajatel olemas täiskasvanute koolitaja kompetentsid. Koolitajad on läbinud väljaõppe koolituste läbiviimiseks.		
Õppekava kinnitamise aeg	*Käskkirja kinnitamise kuupäev*		